

Були висловлені дві основні точки зору, що стосуються оплати стажування:

1. Стажування має бути безкоштовним, так як настільки завищена плата, наводить на думку про спробу істотно ускладнити доступ до професії молодим фахівцям. До того ж, у Законі не визначено, що за стажування взагалі повинна братися оплата.

2. Стажування повинно бути платним. Якщо проаналізувати досвід інших країн, то питання стажування регулюється по одному схожому принципу: кандидат в адвокати проходить додаткове спеціальне навчання під контролем асоціацій адвокатів на платній основі.

Крім перерахованих позицій, були й інші пропозиції. Наприклад, залишити стажування платним, але зменшити суму до 6 мінімальних зарплат і надати бажаним розстрочку. Або зменшити оплату до 3 мінімальних зарплат, за аналогією з оплатою за складання кваліфікаційного іспиту.

27 липня 2013 було затверджено зміни в положення про стажування, які внесли певну ясність. Вже рада адвокатів регіону буде вирішувати розмір сплати внеску на проходження стажування на умовах розстрочки (він може бути незмінним і фіксованим протягом усього періоду розстрочки і визначатися з розрахунку мінімальної заробітної плати, встановленої на момент здійснення першого внеску).

За рішенням ради адвокатів регіону від сплати внеску на стажування звільняються повністю або частково інваліди I і II груп, а також одинокі матері (батьки), дохід яких не перевищує однієї мінімальної заробітної плати, заставлений на 1 січня поточного року. Ці зміни, безсумнівно, полегшать оплату стажування майбутнім адвокатам. Доцільно також доповнити шостий розділ пунктом, який би звільняв від проходження стажування окремі категорії юристів. Це могли б бути колишні судді, колишні працівники органів прокуратури, стаж роботи яких — більше 10 років і люди, які мають вчений ступінь.

По закінченню стажування рада адвокатів регіону оцінює результати її проходження та проводить співбесіду з стажистом; вивчає процесуальні документи стажиста, в разі необхідності, матеріали справ, в яких стажист надавав правову допомогу; враховує скарги, подання, які надійшли на стажиста за період стажування; вивчає звіт про результати стажування та висновок адвоката-керівника про готовність стажиста до здійснення адвокатської діяльності.

Рада адвокатів регіону приймає рішення про:

- видачі особі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю;
- продовження стажування на строк від одного до трьох місяців.

Не пізніше 30 днів після прийняття радою адвокатів регіону рішення про видачу особі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, особа перед радою адвокатів регіону складає Присягу адвоката України та отримує свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю. Одночасно з видачею свідоцтва, але не пізніше 3 робочих днів з дня отримання свідоцтва, уповноважена особа ради адвокатів регіону вносить відповідні дані про адвоката до Єдиного реєстру адвокатів України.

Отже, як ми бачимо, щороку список вимог для набуття статусу адвокатів України стає усе жорсткішим, проте, можна зробити висновок, що це може бути додатковим стимулом для отримання професійних навичок і знань, трудового стажу. Чим складніший порядок, тим вірогідніше, що знання, отримані в ході підготовки до складання кваліфікаційного іспиту, під час проходження стажування, стануть у пригоді в подальшій трудовій професійній діяльності адвоката.

Мурашкевич Н.В.

*студентка 2-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ АДВОКАТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Адвокатура України як недержавний самоврядний інститут самостійно вирішує питання організації та діяльності адвокатури. З метою забезпечення належного здійснення адвокатської діяльності, дотримання гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних прав адвокатів,

забезпечення високого професійного рівня адвокатів і вирішення питань дисциплінарної відповідальності адвокатів в Україні діє адвокатське самоврядування.

Враховуючи той факт, що адвокатура в Україні чекає на новий етап реформування, питання, що стосуються адвокатського самоврядування є досить актуальними.

Адвокатське самоврядування – це гарантоване державою можливість та здатність адвокатури України, як сукупності усіх адвокатів України, самостійно визначати та формувати внутрішню корпоративну структуру, порядок організації та функціонування органів адвокатського самоврядування.

Відповідно до ст. 46 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі - Закон) адвокатське самоврядування здійснюється через діяльність конференцій адвокатів регіону (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), рад адвокатів регіону (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійних комісій адвокатів регіонів (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), Вищої ревізійної комісії адвокатури, Ради адвокатів України, з'їзду адвокатів України

Як можна звернути увагу, система та повноваження органів адвокатського самоврядування в Законі була детально розписана. Проте, незважаючи на це, виникає ряд проблем та труднощів щодо дієвості правового регулювання статусу адвокатського самоврядування з огляду на ті функції, які воно покликане виконувати.

Так, одним із значних недоліків, що наявному правовому регулюванню діяльності та організації адвокатського самоврядування, як зазначають науковці та практикуючі адвокати, є наділення Національної Асоціації Адвокатів України (далі - НААУ) специфічним статусом і обов'язковістю участі в ній. НААУ є недержавною некомерційною професійною організацією, яка об'єднує всіх адвокатів України та утворюється з метою забезпечення реалізації завдань адвокатського самоврядування. Формується вона з'їздом адвокатів України та не може бути реорганізована.

Викликає певне занепокоєння обов'язкова участь в цій асоціації кожного адвоката, що, на думку С. Фурса, суперечить нормам Конституції України та визнаним міжнародним нормативно-правовим законодавства. Так, згідно з Загальною декларацією прав людини (1948 року), ніхто не може бути примушений вступати до будь-якої асоціації (частина друга ст. 20) Саме про «право на свободу» об'єднання з іншими особами для захисту своїх інтересів зазначеному Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (1950 року) та у Міжнародному пакті про громадянські і політичні права (1966 року). Відповідно до пунктів 23 і 24 «Основних положень про роль адвокатів», прийнятих Восьмим Конгресом ООН по запобіганню злочинам 1990 р., «адвокати, як й інші громадяни, мають право на вільне об'єднання в асоціації та організації»

На позиціях добровільності відповідних об'єднань стоїть і Європейський суд з прав людини у своїй практиці. У своєму рішенні від 29 квітня 1999 року у справі і «Шассанью та інші проти Франції». Судом у цій справі встановлено, що було допущено втручання у «негативне» право на вступ в асоціацію, тобто право не входити в об'єднання всупереч власній волі. Суд також визнав порушенням відсутність у членів асоціації жодного реального шансу для припинення їхнього членства в цій асоціації.

Також, згідно з висновком Головного науково-експертного апарату Верховної Ради, «замість утворення певних об'єднань адвокатів з членством заснованому на добровільних засадах, законом передбачається створення органів адвокатського самоврядування з досить значним бюрократичним апаратом. Обов'язкове членство зв'язує адвоката адміністративними обмеженнями й може бути засобом тиску на нього, що є неприпустимим з точки зору механізмів забезпечення і реалізації прав, свобод та законних інтересів людини» Таке примусове членство тягне за собою також обов'язок адвоката на сплату щорічних внесків. С. Фурса слушно зазначив: «Із прийняттям нового закону органи адвокатського самоврядування однозначно стануть більш дієвими, проте така дієвість буде проявлятися виключно в отриманні грошових внесків».

Ще одне дискусійне питання в організації адвокатського самоврядування в Україні пов'язане з затвердженням Рішення Ради адвокатів України від 17.12.12 р. № 35 «Положення про комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги». Ним передбачено, що склад комісії формується радою адвокатів регіону з числа адвокатів, стаж адвокатської діяльності яких становить не менше десяти років, відомості про яких включено до Єдиного реєстру адвокатів України. Передбачено, що члени даної комісії не можуть одночасно входити до складу інших органів адвокатського самоврядування. Проблема виникає в тому, що рада адвокатів регіону замість реалізації п. 10 ч. 4ст. 46 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» шляхом створення такої комісії з числа членів ради фактично створює новий орган. Така ситуація вступає у протиріччя з принципами адвокатського самоврядування та формами його реалізації у відповідності до вітчизняного законодавства.

Підсумовуючи, варто зазначити, що не дивлячись на чітку правову регламентацію, здійснення адвокатського самоврядування в Україні має певні проблемні моменти, які необхідно усунути задля забезпечення нормального функціонування інституту адвокатури.

Для вдосконалення, на нашу думку, необхідно зробити наступне. З метою приведення українського законодавства у відповідність до європейських стандартів, необхідно визначити добровільність вступу адвокатів до НААУ, що в такому випадку не буде розглядатись як інструмент тиску на адвоката. Оскільки склад та правовий статус органів адвокатського самоврядування дозволяє їм належним чином здійснювати свої повноваження, вважаємо за необхідне відмовитись від практики створення додаткових, непередбачених законом органів, на які будуть перекладатись зазначені повноваження.

Вважаю, що такі заходи допоможуть вдосконалити здійснення адвокатського самоврядування в Україні та тим самим покращать українське законодавство.

Нурієв К.І.

*студент 1-го курсу факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ГАРАНТІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТІВ

Розглядаючи питання про правові гарантії діяльності адвокатів, не можна повністю розкрити їх суть, не з'ясувавши їх місця і ролі у загальній системі правових гарантій. Вони, як правило, представляються в нашій літературі у вигляді системи, елементами якої є гарантії інтересів держави і особистості. Кожний з елементів системи має свою соціальну і правову природу, свої завдання, справляє свій вплив на формування і застосування закону. Цей Закон визначає правові засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні (Рабінович П. М. Загальна теорія держави та права / П. М. Рабінович. — Львів, 1993. - С. 73.).

Гарантії адвокатської діяльності - це засоби охорони прав адвокатів від їх порушення. Професійні права, честь і гідність адвоката гарантуються та охороняються Конституцією України, Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Кримінальним кодексом України (ст. 397–400) та іншими законами, зокрема забороняються будь-які втручання і перешкоди здійсненню адвокатської діяльності, забороняється вимагати розкриття адвокатської таємниці, забороняється втручання у приватне спілкування адвоката з клієнтом, забороняється втручання у правову позицію адвоката, забороняється ототожнення адвоката з клієнтом тощо.

На національному рівні перелік гарантій адвокатської діяльності закріплений у ст. 23 Закону, в якій зазначається, що професійні права, честь і гідність адвоката гарантуються та охороняються Конституцією України, цим Законом та іншими законами. Цей перелік гарантій не можна вважати вичерпним, адже в цілому органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи у відносинах з адвокатами зобов'язані дотримуватися вимог Конституції України та законів України. Розглядаючи проблему гарантованості адвокатської діяльності, не можна обмежуватися вивченням сукупності засобів,